

Chambre des Représentants

SESSION 1975-1976

2 DÉCEMBRE 1975

PROJET DE LOI

relatif
aux propositions budgétaires 1975-1976.

I. — AMENDEMENTS

PRÉSENTÉS PAR M. DEFOSSET

AU TEXTE

ADOPTÉ PAR LA COMMISSION.

Art. 72.

Supprimer cet article.

Art. 73.

Supprimer cet article.

JUSTIFICATION.

Une nouvelle fois, le Gouvernement propose de déroger au mode de constitution du Fonds des communes et du Fonds des provinces, tel qu'il est prévu par l'arrêté royal du 5 décembre 1966. Les communes et les provinces ont, plusieurs exercices durant, déjà subi un préjudice du fait de l'amputation de leurs dotations. L'amputation pour 1976 sera, si le projet est adopté, de 597,3 millions au détriment des provinces et de 4 837 millions, au détriment des communes.

Les pouvoirs locaux font une nouvelle fois les frais des erreurs budgétaires du Gouvernement. Ce procédé doit être clairement dénoncé.

Art. 74.

Supprimer cet article.

Art. 75.

Supprimer cet article.

Voir :

680 (1975-1976) :

- N° 1 : Projet de loi.
- Nos 2 à 9 : Amendements.
- N° 10 : Rapport.
- Nos 11 à 15 : Amendements.

Kamer van Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1975-1976

2 DECEMBER 1975

WETSONTWERP

betreffende
de budgettaire voorstellen 1975-1976.

I. — AMENDEMENTEN

VOORGESTELD DOOR DE HEER DEFOSSET

OP DE TEKST

AANGENOMEN DOOR DE COMMISSIE.

Art. 72.

Dit artikel weglaten.

Art. 73.

Dit artikel weglaten.

VERANTWOORDING.

Eens te meer stelt de Regering voor af te wijken van de wijze waarop het Gemeentefonds en het Fonds der provinciën overeenkomstig het koninklijk besluit van 5 december 1966 worden gevormd. Gedurende verschillende begrotingsjaren hebben de gemeenten en de provincies ernstig nadeel ondervonden omdat hun dotatie drastisch werd verminderd. Indien men het ontwerp goedkeurt, zal die vermindering voor 1976 597,3 miljoen in het nadeel van de provincies en 4 837 miljoen in het nadeel van de gemeenten bedragen.

Eens te meer moeten de plaatselijke besturen opdraaien voor de budgettaire vergissingen aan de Regering. Die handelwijze dient met klem te worden aangeklaagd.

Art. 74.

Dit artikel weglaten.

Art. 75.

Dit artikel weglaten.

Zie :

680 (1975-1976) :

- N° 1 : Wetsontwerp.
- Nrs 2 tot 9 : Amendementen.
- N° 10 : Verslag.
- Nrs 11 tot 15 : Amendementen.

JUSTIFICATION.

1) Ces dispositions n'ont aucune incidence sur le budget pour 1976.

2) Avec cette disposition, on abandonne tout espoir de revenir à la normale. La solution proposée tend explicitement à limiter la croissance jugée excessive du Fonds des communes et du Fonds des provinces. Cette mesure ne tient aucun compte des difficultés financières considérables que rencontrent les pouvoirs locaux, et dont l'Etat est fréquemment la cause. Ces difficultés sont appelées à s'aggraver dans les prochaines années par le jeu de la loi sur les hôpitaux et de celle sur les centres d'aide sociale.

Un jour ou l'autre, l'ensemble de la question des finances communales devra être revu. On peut admettre des mesures partielles, mais pour autant qu'elles améliorent la situation existante. Or, tel n'est pas le cas. Toute restriction supplémentaire signifie un étranglement additionnel des pouvoirs locaux, échelons de base de la démocratie.

Il est de plus étonnant que le Gouvernement n'ait pas inséré ses propositions dans un texte d'ensemble créant le Fonds des pouvoirs locaux, annoncé par l'article 51 de la loi du 21 juillet 1971 sur les agglomérations et fédérations de communes.

A. En ordre principal :

1. Art. 76.
Supprimer cet article.
2. Art. 78.
Supprimer cet article.

JUSTIFICATION.

1) Ces dispositions n'ont aucune incidence sur le budget pour 1976.

2) La régionalisation du Fonds des communes sur base de la clé de répartition qui attribue 9,59 % des aides aux communes de la région bruxelloise, va à contre-sens de l'esprit de la loi de 1964. A l'époque, le Ministre de l'Intérieur et les rapporteurs se sont plu à souligner le caractère d'« objectivité absolue, mathématique » des critères de répartition, en fonction des besoins réels (voir notamment les déclarations au Sénat du 21 janvier 1964, Ann. Parl., S., C.R.I., 1964, p. 423). Ces critères objectifs ont attribué à la région bruxelloise une part égale à 20,7 % du Fonds des communes (sans même prendre en considération les dépenses extraordinaires entraînées par le bilinguisme obligatoire). On ne comprend pas que les critères « absolument objectifs » de 1964 soient à ce point dépassés 11 ans plus tard.

C'est pourquoi, le maintien de la quote-part de 20,7 % apparaît comme une prétention minimale des Bruxellois.

Comme la création du Fonds des communes a été justifiée, entre autres raisons, par la limitation du pouvoir fiscal des communes au profit de l'Etat, une modification ne pourrait intervenir que si l'Etat se dessaisissait d'une partie de son pouvoir fiscal au bénéfice des régions d'une part, des communes de l'autre.

B. En ordre subsidiaire :

1. Art. 76.
Supprimer cet article.
2. Art. 78.

Remplacer le texte de cet article par ce qui suit :

« § 1. Il est créé à partir du 1er janvier 1976 un Fonds des pouvoirs locaux. Ce fonds est alimenté par un prélèvement de 16,139 % sur :

- a) le produit, à la clôture de l'exercice pénultième :
 - des précomptes immobiliers, mobiliers et professionnels;
 - de l'impôt sur le revenu global versé par anticipation par les non-salariés;
 - de l'impôt des personnes physiques;
 - de l'impôt des sociétés;
 - de l'impôt des non-résidents;
 - de la taxe de circulation sur les véhicules automobiles;

VERANTWOORDING.

1) Deze bepalingen hebben geen terugslag op de begroting voor 1976.

2) Met deze bepalingen wordt alle hoop opgegeven nog ooit tot een normale toestand te komen. De voorgestelde oplossing heeft expliciet tot doel de overtreden geachte groei van het Fonds der provinciën en van het Gemeentefonds te beperken. Die maatregel houdt geenszins rekening met de aanzienlijke financiële moeilijkheden van de plaatselijke besturen, die de Staat meestal zelf heeft veroorzaakt. Die moeilijkheden zullen in de volgende jaren nog verergeren ingevolge de invloed van de wet op de ziekenhuizen en van de wet op de centra voor sociaal hulpbetoon.

Eens zal het vraagstuk van de gemeentefinanciën in zijn geheel moeten worden herzien. Gedeeltelijke maatregelen kunnen slechts worden aanvaard voor zover zij de bestaande toestand verbeteren. Dat is echter niet het geval. Elke bijkomende beperking betekent een nieuwe verstikking van de plaatselijke besturen, die toch de basis van de democratie vormen.

Het wekt bovendien verbazing dat de Regering haar voorstellen niet heeft opgenomen in een globale tekst houdende oprichting van het Fonds der plaatselijke besturen, dat bij artikel 51 van de wet van 21 juli 1971 op de agglomeraties en federaties van gemeenten werd aangekondigd.

A. In hoofddeorde :

1. Art. 76.
Dit artikel weglaten.
2. Art. 78.
Dit artikel weglaten.

VERANTWOORDING.

1) Deze bepalingen hebben geen enkele terugslag op de begroting voor 1976.

2) De regionalisering van het Gemeentefonds op grond van de verdeelsleutel waarbij 9,59 % van de hulp aan de gemeenten van het Brussels gewest wordt toegekend, druist in tegen de geest van de wet van 1964. Indertijd hebben de Minister van Binnenlandse Zaken en de verslaggevers willen onderstrepen hoe « absoluut en mathematisch » objectief de criteria voor de verdeling op de reële behoeften wel waren afgestemd (zie met name de verklaringen in de Senaat van 21 januari 1964, Parl. Hand., Senaat, C.H.I., 1964, blz. 423). Die objectieve criteria bezorgden het Brussels gewest een aandeel van 20,7 % van het Gemeentefonds (zonder zelfs rekening te houden met de buitengewone uitgaven veroorzaakt door de verplichte tweetaligheid). Het valt moeilijk te begrijpen waarom de « absoluut objectieve » criteria van 1964 elf jaar later zo volkomen verouderd zouden zijn.

Daarom lijkt een minimale eis voor de Brusselaars dat een aandeel van 20,7 % wordt behouden.

Aangezien de oprichting van het Gemeentefonds onder meer verantwoord werd door de beperking van de fiscale macht van de gemeenten ten voordele van de Staat, kan een wijziging slechts mogelijk zijn, indien de Staat een gedeelte van zijn fiscale bevoegdheid afstaat aan de gewesten enerzijds en aan de gemeenten anderzijds.

B. In bijkomende orde :

1. Art. 76.
Dit artikel weglaten.
2. Art. 78.

De tekst van dit artikel vervangen door wat volgt :

« Artikel 78. — § 1. Met ingang van 1 januari 1976 wordt een Fonds der plaatselijke besturen opgericht. Dit fonds wordt gestijfd met een heffing van 16,139 % :

- a) — van de opbrengst, bij het afsluiten van het voorlaatste aanslagjaar;
 - van de onroerende, roerende en bedrijfsvoorheffing;
 - van de gehele door de niet-loontrekkenden voorafbetaalde inkomstenbelasting;
 - van de personenbelasting;
 - van de vennootschapsbelasting;
 - van de belasting van de niet-verblijfhouders;
 - van de verkeersbelasting op motorrijtuigen;

b) le produit des exercices clos, dans les sommes réalisées à la même date en matière de contributions directes.

§ 2. A partir de ce fonds, il est versé à chacune des trois régions déterminées par l'article 1er de la loi du 1er août 1974 créant les institutions régionales à titre préparatoire à l'application de l'article 107quater de la Constitution, une dotation globale conformément à la clé de répartition fixée par l'arrêté royal visé à l'article 11 a. 2 de la loi précitée.

§ 3. En outre, il est attribué annuellement à la région bruxelloise une dotation égale à 11,11 % du Fonds des pouvoirs locaux ainsi qu'une dotation égale à 1 % de ce même fonds destinée à compenser les charges particulières qui résultent de l'application du régime bilingue instauré par les lois coordonnées sur l'emploi des langues en matière administrative dans la région bilingue de Bruxelles-capitale. Ces dotations sont à charge du budget de l'Etat.

§ 4. Les critères de répartition pour les montants dont il est question aux paragraphes précédents, sont fixés par le Roi sur proposition des comités ministériels régionaux. Le Ministre des Affaires régionales est chargé de la répartition. »

JUSTIFICATION.

Cet article corrige les lacunes du projet et le régime discriminatoire qu'il instaure pour Bruxelles.

1° Il crée, conformément à l'article 51 de la loi du 21 juillet 1971, le Fonds des pouvoirs locaux dont le mode de constitution est inscrit à l'article 3 de la loi du 28 mars 1964 sur le Fonds des communes.

2° Le principe de la régionalisation du Fonds des communes n'est acceptable que si la région centrale du pays reçoit une compensation de ses charges de capitale. Ces charges sont supportées par l'ensemble des communes bruxelloises (dépenses de police, présence de bâtiments d'institutions publiques, nationales, étrangères ou internationales, dépenses de culture et d'enseignement, aide médicale urgente, lutte contre l'incendie, etc.) et non par la seule ville de Bruxelles. De plus, une charge considérable résulte du bilinguisme obligatoire : frais de personnel, dépenses en papier et matériel...).

Il est tout à fait arbitraire d'assimiler « Bruxelles-capitale » aux dix-neuf communes lorsqu'il s'agit d'appliquer le bilinguisme et de limiter Bruxelles à la seule ville de Bruxelles quand il est question d'avantages financiers.

Il convient de faire face aux besoins particuliers des communes de la région bruxelloise, tels qu'ils sont objectivement mesurés par les critères de la loi de 1964. Outre la dotation normale obtenue en vertu de la clé de répartition de la loi du 1er août 1974, une dotation de compensation de 11,11 % doit égaliser la quote-part de la région bruxelloise à celle obtenue précédemment. De plus, une dotation de bilinguisme doit permettre de couvrir les frais spécifiques à la région bilingue de Bruxelles-capitale, laquelle coïncide, on le sait, avec la région bruxelloise.

3° L'idée de confier aux autorités régionales le soin de déterminer les critères de répartition peut être retenue (art. 77, d), mais l'exécution de la répartition doit également revenir aux comités ministériels régionaux et non au Ministre de l'Intérieur.

4° L'idée de régionaliser progressivement est le type même de mauvaise mesure; elle ne résout en rien le problème mais le reporte aux années à venir.

5° Il y a lieu de remarquer également que les perspectives démographiques de Bruxelles font apparaître que l'évolution de la clé de répartition va jouer dans les années à venir contre les intérêts de la population bruxelloise.

6° Il est, de plus, tout à fait contre-indiqué d'accorder au Gouvernement le droit d'organiser lui-même le Fonds des communes.

Art. 79.

Supprimer cet article.

b) — de opbrengst van de afgesloten dienstjaren, in de bedragen welke op dezelfde datum uit de directe belastingen voortkomen.

§ 2. Uit dit fonds wordt aan elk van de drie gewesten waarvan sprake is in artikel 1 van de wet van 1 augustus 1974 tot oprichting van gewestelijke instellingen ter voorbereiding van de toepassing van artikel 107quater van de Grondwet, een gezamenlijke dotatie toegekend volgens de verdeelsleutel waarin het koninklijk besluit bedoeld in artikel 11a.2 van voornoemde wet voorziet.

§ 3. Bovendien wordt jaarlijks aan het Brusselse gewest een dotatie toegekend gelijk aan 11,11 % van het Fonds van de plaatselijke besturen, evenals een dotatie welke gelijk is aan 1 % van datzelfde fonds, en die bestemd zijn als compensatie voor de speciale lasten die voortvloeien uit de toepassing van het tweetalig stelsel dat ingevoerd is door de gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken in het tweetalige gebied van Brussel-Hoofdstad. Die dotaties vallen ten laste van de rijksbegroting.

§ 4. De criteria voor de verdeling van de in de bovenstaande paragrafen bedoelde bedragen worden, op voorstel van de Gewestelijke Ministeriële Comités, door de Koning vastgesteld. Met de verdeling is de Minister voor Gewestelijke Aangelegenheden belast.

VERANTWOORDING.

Dit artikel voorziet in de tekortkomingen van het regeringsontwerp en de daaruit voortvloeiende discriminatoire regeling voor Brussel.

1° Overeenkomstig artikel 51 van de wet van 21 juli 1971 wordt bij dit artikel het Fonds van de plaatselijke besturen opgericht. De oprichting geschiedt overeenkomstig artikel 3 van de wet van 28 maart 1964 op het Gemeentefonds.

2° Het principe van de régionalisering van het Gemeentefonds kan slechts worden aangenomen indien het centraal gewest van ons land een compensatie krijgt voor zijn lasten als hoofdstad. Die lasten worden gezamenlijk gedragen door de Brusselse gemeenten (uitgaven voor de politie, de aanwezigheid van de gebouwen van de openbare nationale, buitenlandse en internationale instellingen, uitgaven voor de cultuur en het onderwijs, dringende medische hulp, brandbestrijding enz.) en niet alleen door de stad Brussel. Daarenboven brengt de verplichte tweetaligheid aanzienlijke lasten mede : personeelsuitgaven, kosten van papier en materiaal enz.).

Het gaat zeker niet op « Brussel-Hoofdstad » gelijk te stellen met de negentien gemeenten wanneer het er op aan komt de tweetaligheid toe te passen en anderzijds Brussel uitsluitend te beperken tot de stad Brussel wanneer er sprake is van financiële voordelen.

Men dient het hoofd te bieden aan de bijzondere behoeften van de gemeenten van het Brussels gewest, zoals die door de criteria van de wet van 1964 objectief vastgesteld werden. Behoudens de normale dotatie die krachtens de verdeelsleutel van de wet van 1 augustus 1974 verkregen werd, dient een compensatiedotatie van 11,11 % het aandeel van het Brussels gewest op hetzelfde peil te brengen als wat vroeger bekomen werd. Men behoort daarenboven in een tweetaligheidsdotatie te voorzien ter dekking van de kosten die eigen zijn aan het tweetalige gewest Brussel-Hoofdstad dat, zoals men weet, samenvalt met het Brusselse gewest.

3° De idee om aan de gewestelijke gezagsdragers de taak op te dragen de vaststelling van de verdeelsleutels toe te vertrouwen, kan in overweging worden genomen, doch de uitvoering van die verdeling dient eveneens aan de gewestelijke ministercomité's en niet aan de Minister van Binnenlandse Zaken te worden toevertrouwd.

4° De idee van een progressieve gewestvorming is kenschetsend voor wat men een slechte maatregel pleegt te noemen; het probleem wordt daardoor niet opgelost, doch naar de komende jaren verschoven.

5° Verder zij opgemerkt dat de demografische vooruitzichten te Brussel erop wijzen dat het niet uitgesloten is dat de evolutie van de verdeelsleutel in de komende jaren tegen de belangen van de Brusselse bevolking zal worden uitgespeeld.

6° Het is daarenboven helemaal niet aangewezen de Regering het recht toe te kennen om zelf het Gemeentefonds te organiseren.

Art. 79.

Dit artikel weglaten.

JUSTIFICATION.

A court terme, cet article ne vise que l'agglomération bruxelloise. Il tend à réduire encore davantage la part des communes bruxelloises.

L'article 51 de la loi du 21 juillet 1971 prévoit que jusqu'à la création d'un Fonds des pouvoirs locaux, il est ouvert annuellement un crédit spécial au profit des agglomérations, des fédérations et des communes; ce crédit, à prélever sur les ressources générales du Trésor, est fixé d'année en année.

Comme le Gouvernement n'a toujours pas proposé la création d'un Fonds des pouvoirs locaux, la dotation particulière au profit de l'agglomération bruxelloise doit continuer à être prélevée sur le budget de l'Etat et non sur les budgets des communes constituantes.

Art. 82.

Remplacer le texte de cet article par ce qui suit :

« Les subsides accordés par l'Etat aux investissements des pouvoirs locaux sont répartis entre les trois régions déterminées à l'article 1er de la loi du 1er août 1974 créant les institutions régionales à titre préparatoire à l'application de l'article 107quater de la Constitution, conformément à la clé de répartition fixée par l'arrêté royal visé à l'article 11, alinéa 2, de la même loi.

A cette fin, il est institué trois Fonds régionaux des investissements communaux, gérés par les Comités ministériels régionaux, auxquels l'Etat verse annuellement une dotation égale à 30 % de la dotation fixée par l'article 78, § 2.

Les subsides aux investissements des pouvoirs locaux sont octroyés par une décision du comité ministériel régional compétent conformément aux critères établis par les lois et règlements, dans les limites du Fonds régional des investissements.

JUSTIFICATION.

La suppression pure et simple d'une loi qui avait nécessité de longues études ne se justifie pas si une nouvelle législation sur le Fonds des pouvoirs locaux ne la remplace pas.

1° Les critères objectifs qu'elle instaurait mettent les communes à l'abri de l'arbitraire du pouvoir central;

2° Il a déjà été signalé qu'il n'y avait pas lieu de confier au pouvoir exécutif le soin d'organiser lui-même cette matière;

3° De plus, les effets de cette suppression, devant se faire sentir à partir de 1977 seulement, on comprend mal que cette disposition soit insérée dans une loi relative aux propositions budgétaires pour 1975-1976.

En revanche, des modifications peuvent être apportées à la répartition des subsides aux investissements communaux. La clé effective de répartition était en 1974 la suivante :

Flandre : 55,4 %.
Wallonie : 39,2 %.
Bruxelles : 5,4 %.

Il paraît normal et équitable de régionaliser cette matière.

Les Fonds régionaux des investissements communaux sont alimentés par une dotation calculée en pourcentage de la dotation de base du Fonds des pouvoirs locaux. La proportion choisie (30 %) n'est pas arbitraire. Il faut savoir, en effet, qu'en 1974, le rapport des subsides d'investissements aux communes (subventions en capital + prêts « part Etat » au F.D.C.) était de 30,89 %, si l'on tient compte de la dotation légale et de 32,5 %, si l'on tient compte de la dotation ajustée.

Certes, les montants des subsides aux investissements ont crû moins rapidement que le Fonds des communes, mais la mesure proposée a pour double objectif de débloquer quantités de subsides aux investissements communaux, d'une part, et de faire participer davantage les communes à la croissance économique, d'autre part.

L. DEFOSSET.

VERANTWOORDING.

Op korte termijn heeft dit artikel alleen betrekking op de Brusselse agglomeratie. Het wil het aandeel van de Brusselse gemeenten nog meer inkrimpen.

Artikel 51 van de wet van 21 juli 1971 bepaalt dat voor de oprichting van een Fonds van plaatselijke besturen jaarlijks een bijzonder krediet wordt uitgetrokken ten gunste van de agglomeraties, de federaties en de gemeenten; dit krediet, dat moet worden afgenomen van de algemene middelen van de Schatkist, wordt jaar na jaar vastgesteld.

Aangezien de Regering nog altijd niet de oprichting van een Fonds der plaatselijke besturen voorgesteld heeft, dient de bijzondere dotatie ten voordele van de Brusselse agglomeratie verder op de Rijksbegroting en niet op de begrotingen van de samenstellende gemeenten te worden gegeven.

Art. 82.

De tekst van dit artikel vervangen door wat volgt :

« De door het Rijk verleende toelagen voor de investeringen van de plaatselijke besturen worden verdeeld over de drie bij artikel 1 van de wet van 1 augustus 1974 tot oprichting van gewestelijke instellingen ter voorbereiding van de toepassing van artikel 107quater van de Grondwet bepaalde gewesten en zulks overeenkomstig de verdeelsleutel waarin het tweede lid van artikel 11 van het in dezelfde wet bedoelde koninklijk besluit voorziet.

Met dat doel worden drie Gewestelijke Fondsen voor gemeentelijke beleggingen opgericht, die beheerd worden door de gewestelijke ministercomités; het Rijk betaalt jaarlijks aan die Fondsen een dotatie uit die gelijk is aan 30 % van het bij artikel 78, § 2, bepaalde dotatie.

De toelagen voor de beleggingen van de plaatselijke besturen worden toegekend bij beslissing van het bevoegde gewestelijk ministercomité overeenkomstig de bij de wetten en reglementen bepaalde criteria en binnen de perken van het Gewestelijk Fonds voor de beleggingen.»

VERANTWOORDING.

De opheffing zonder meer van een wet die slechts tot stand kwam na lange besprekingen, is niet verantwoord indien zij niet vervangen wordt door een nieuwe wetgeving betreffende het Fonds van de plaatselijke besturen.

1) De objectieve criteria die zij invoerde, beveiligen de gemeenten tegen de willekeur van het centrale bestuur;

2) Er is reeds op gewezen dat er geen reden is om de uitvoerende macht de zorg over te laten die aangelegenheid zelf te regelen;

3) Daarbij komt dat, aangezien de gevolgen van die opheffing zich pas zullen laten voelen vanaf 1977, die bepaling toch niet past in een wet betreffende de budgettaire voorstellen voor 1975-1976.

Daarentegen kunnen wijzigingen worden aangebracht in de verdeling van de toelagen voor gemeentelijke beleggingen. Ziehier de effectieve verdeelsleutel in 1974 :

Vlaanderen : 55,4 %;
Wallonië : 39,2 %;
Brussel : 5,4 %.

Het lijkt normaal en billijk die aangelegenheid te regionaliseren.

De Gewestelijke Fondsen voor gemeentelijke investeringen worden gestijfd door een dotatie die wordt uitgedrukt in een percentage van de basisdotatie van het Fonds van de plaatselijke besturen. De verhouding (30 %) werd niet willekeurig vastgesteld. Men dient immers te weten dat in 1974 de verhouding van de beleggingstoelagen aan de gemeenten (toelagen in kapitaal + leningen « aandeel Staat » aan het Gemeentefonds) 30,89 % was, wanneer men rekening houdt met de wettelijke dotatie, en 32,5 % wanneer men rekening houdt met de aangepaste dotatie.

Weliswaar zijn de bedragen van de beleggingstoelagen heel wat minder snel gestegen dan het Gemeentefonds, maar de voorgestelde maatregelen beoogt een dubbel doel : enerzijds een groot aantal toelagen voor gemeentelijke beleggingen vrijmaken en anderzijds de gemeenten een groter aandeel laten hebben in de economische groei.

II. — AMENDEMENT
PRÉSENTÉ PAR M. BAUDSON
AU TEXTE
ADOPTÉ PAR LA COMMISSION.

Art. 80.

Supprimer cet article.

JUSTIFICATION.

Cet article est en contradiction formelle avec la déclaration gouvernementale et les perspectives annoncées par le Gouvernement d'une valorisation de l'activité parlementaire et du rôle prééminent du Parlement dans nos organisations démocratiques et nationales.

En effet, ces dispositions permettraient au pouvoir exécutif par simple arrêté royal de faire disparaître des dispositions légales qui, « expressément ou implicitement » ne lui conviendrait pas, sans qu'aucun contrôle soit exercé par le pouvoir législatif, auteur et responsable des textes supprimés.

Cet article est d'autant moins admissible que la volonté gouvernementale ainsi exprimée s'étend non pas sur un exercice budgétaire mais sur plusieurs exercices, ce qui entraîne une démission totale du pouvoir législatif et ne cadre pas avec l'esprit et la lettre de notre pacte fondamental, seule garantie des droits et de la liberté de l'ensemble des citoyens de ce pays.

A. BAUDSON.

III. — AMENDEMENTS
PRÉSENTÉS PAR M. DERUELLES
AU TEXTE
ADOPTÉ PAR LA COMMISSION.

Art. 158.

En remplacement de l'amendement distribué précédemment (Doc. n° 680/11-III).

Remplacer le texte de cet article par ce qui suit :

« Le Roi peut créer un service d'Inspection sociale générale après avis des interlocuteurs sociaux représentés au sein du Conseil national du Travail et des comités de gestion des divers organismes parastataux ».

« Ce service est divisé en districts dont les limites correspondent aux arrondissements judiciaires.

Les agents du service d'inspection générale sont placés sous l'autorité et la surveillance du procureur général près la Cour d'appel et sous la direction de l'auditeur du travail. »

Art. 158bis (nouveau).

Insérer un article 158bis (nouveau), libellé comme suit :

« Art. 158bis. — Les agents du service d'inspection sociale générale ont la qualité d'officier de police judiciaire à compétence, spéciale. »

Art. 158ter (nouveau).

Insérer un article 158ter (nouveau), libellé comme suit :

« Art. 158ter. — Les agents du service d'inspection sociale générale sont nommés et révoqués par le Roi sur la proposition conjointe des Ministres de l'Emploi et du Travail, et de la Prévoyance sociale.

II. — AMENDEMENT
VOORGESTELD DOOR DE HEER BAUDSON
OP DE TEKST
AANGENOMEN DOOR DE COMMISSIE.

Art. 80.

Dit artikel weglaten.

VERANTWOORDING.

Dit artikel is formeel in strijd met de regeringsverklaring en met de door de Regering in het vooruitzicht gestelde revalorisatie van de parlementaire werking en van de eersterangsrol die het Parlement in ons democratisch en nationaal stelsel moet spelen.

Deze bepalingen zouden de uitvoerende macht immers in staat stellen bij middel van een gewoon koninklijk besluit wetsbepalingen te doen verdwijnen die « uitdrukkelijk of impliciet » niet in haar smaak zouden vallen, zonder dat de wetgevende macht, die de opgeheven teksten heeft opgesteld en ervoor verantwoordelijk is, daar enige controle op heeft.

Dit artikel is des te min aanvaardbaar, daar de bedoeling van de Regering niet alleen slaat op één enkel, doch op meerdere begrotingsjaren, hetgeen een totale onderwerping van de wetgevende macht met zich brengt en niet strookt met de geest en de letter van onze Grondwet, die de enige garantie is van de rechten en van de vrijheid van alle burgers van dit land.

III. — AMENDEMENTEN
VOORGESTELD DOOR DE HEER DERUELLES
OP DE TEKST
AANGENOMEN DOOR DE COMMISSIE.

Art. 158.

Ter vervanging van het vroeger rondgedeelde amendement (Stuk n° 680/11-III).

De tekst van dit artikel vervangen door wat volgt :

« De Koning kan een Dienst voor Algemene Sociale Inspectie oprichten, na advies van de in de Nationale Arbeidsraad en de beheerscomités van de verschillende parastatale instellingen vertegenwoordigde sociale partners ».

« Deze dienst is onderverdeeld volgens districten, waarvan de grenzen samenvallen met die van de gerechtelijke arrondissementen.

De personeelsleden van de Dienst voor Algemene Sociale Inspectie staan onder het gezag en het toezicht van de procureur-generaal van het Hof van beroep en onder de leiding van de arbeidsauditeur. »

Art. 158bis (nieuw).

Een artikel 158bis (nieuw) invoegen, luidend als volgt :

« Art. 158bis. — De personeelsleden van de Dienst voor Algemene Sociale Inspectie hebben de hoedanigheid van officier van gerechtelijke politie met een bijzondere bevoegdheid. »

Art. 158ter (nieuw).

Een artikel 158ter (nieuw) invoegen, luidend als volgt :

« Art. 158ter. — De personeelsleden van de Dienst voor Algemene Sociale Inspectie worden benoemd en ontslagen door de Koning, op de gezamenlijke voordracht van de Ministers van Tewerkstelling en Arbeid en van Sociale Voorzorg.

Un arrêté ministériel fixe la résidence administrative des agents. Le Roi fixe le cadre et le statut du personnel sur proposition des Ministres de l'Emploi et du Travail, et de la Prévoyance sociale. »

Art. 158quater (nouveau).

Insérer un article 158quater (nouveau), libellé comme suit :

« Art. 158quater. — Avant leur entrée en fonction, les agents du service de l'inspection sociale générale prêtent serment entre les mains du procureur général. »

Art. 159.

A la première ligne remplacer les mots « Le service de l'inspection sociale générale » par les mots « Sans préjudice des devoirs incombant à tous officiers de police judiciaire, le service de l'inspection sociale générale ».

Art. 162.

A la 3e ligne, supprimer les mots « ou encore à créer ».

Art. 163.

En remplacement de l'amendement distribué précédemment (Doc. n° 680/11-III)

Remplacer le texte de cet article par ce qui suit :

« Les traitements des agents ainsi que les menues dépenses du service de l'inspection sociale générale sont à charge de l'Etat et inscrits au budget du Ministère de l'Emploi et du Travail, après négociation avec les organisations syndicales les plus représentatives. »

JUSTIFICATION.

L'article 159 tel qu'il est formulé dans le projet exclut pour l'avenir la possibilité d'intervention des officiers de police judiciaire par l'abrogation implicite de tous les textes actuels de droit social qui admettent cette situation. Or, la très grosse majorité des constatations d'infractions en matière sociale est portée à la connaissance des parquets des auditeurs et des procureurs du Roi par les services de police, de gendarmerie, voire de la police judiciaire, au reste compétents pour recevoir les plaintes des travailleurs. En outre, si les divers agents actuellement en fonction dans les services d'inspection ont une connaissance remarquable et une compétence appréciée de tous en droit social, on peut remarquer sans que ce soit leur adresser un reproche, qu'il ne leur a pas été donné une formation suffisante du droit pénal pour leur permettre d'assister vraiment le parquet dans la recherche de l'imputabilité. Pour cette raison, il est pratiquement toujours fait appel à l'assistance de la gendarmerie et de la police judiciaire, notamment lorsque des personnes à entendre résident à l'étranger, que ce soit à la demande de l'auditeur et du procureur du Roi dans leur information ou du juge d'instruction saisi d'une enquête. Si l'on devait accepter le texte limitatif de l'article 159, la possibilité d'intervention de ces services de police ne serait plus possible; même les procureurs du Roi ou juges d'instruction qui possèdent la qualité d'officier de police judiciaire ne pourraient pas constater les infractions de droit social. Enfin, les effectifs trop peu nombreux dans les divers districts d'inspection ne peuvent déjà suffire; s'ils restent seuls compétents, cela entraînera pour conséquence l'impunité de la plupart des violations du droit social. On ne peut croire que ce soit là l'intention du Gouvernement. Un nouveau texte est proposé pour le début de l'article 159 à l'effet d'éviter les inconvénients graves résultant du texte proposé par le Gouvernement.

De administratieve verblijfplaats van de personeelsleden wordt bij ministerieel besluit vastgesteld. De Koning stelt de personeelsformatie en het statuut van het personeel vast op voorstel van de Ministers van Tewerkstelling en Arbeid en van Sociale Voorzorg. »

Art. 158quater (nieuw).

Een artikel 158quater (nieuw) invoegen, luidend als volgt :

« Art. 158quater. — Alvorens in dienst te treden, leggen de personeelsleden van de Dienst voor Algemene Sociale Inspectie de eed af in handen van de procureur-generaal »

Art. 159.

Op de eerste regel de woorden « De Dienst voor Algemene Sociale Inspectie alleen is belast... » vervangen door de woorden « Onverminderd de plichten die alle officieren van gerechtelijke politie ten deel vallen, is de Dienst voor Algemene Sociale Inspectie belast... »

Art. 162.

Op de tweede regel de woorden « of nog op te richten » weglaten.

Art. 163.

Ter vervanging van het vroeger rondgedeelde amendement (Stuk n° 680/11-III).

De tekst van dit artikel vervangen door wat volgt :

« De wedden van de personeelsleden evenals de geringe uitgaven van de Dienst voor Algemene Sociale Inspectie vallen ten laste van de Staat en worden uitgetrokken op de begroting van het Ministerie van Tewerkstelling en Arbeid, na onderhandelingen met de meest representatieve vakorganisaties. »

VERANTWOORDING.

De tekst van artikel 159, zoals die in het ontwerp voorkomt, sluit voor de toekomst elke mogelijkheid uit van het optreden van de officieren van de gerechtelijke politie, aangezien alle thans bestaande teksten van het sociaal recht die dat optreden mogelijk maken, op impliciete wijze opgeheven worden. Nu wordt de overgrote meerderheid van de in sociale aangelegenheden vastgestelde inbreuken ter kennis van de parketten, van de auditeurs en van de procureurs des Konings gebracht door de politiediensten, de rijkswachtdiensten of zelfs door de gerechtelijke politie, die overigens bevoegd blijven om de klachten van de werknemers in ontvangst te nemen. Daarenboven is het zo dat de diverse agenten die thans tewerkgesteld zijn in de inspectiediensten, een merkwaardige kennis hebben van het sociaal recht en dat hun desbetreffende bevoegdheid door allen op prijs wordt gesteld; nochtans zij opgemerkt dat — en dit is geen verwijf — zij geen voldoende opleiding hebben gekregen in verband met het strafrecht om hen in staat te stellen het parket werkelijk bij te staan bij het opsporen van de daders. Daarom wordt praktisch altijd een beroep gedaan op de medewerking van de rijkswacht en van de gerechtelijke politie, met name wanneer de te onderhoren personen in het buitenland verblijven, onverschillig of dit gebeurt op verzoek van de auditeur en van de procureur des Konings in het kader van hun onderzoeksoverdracht dan wel van de onderzoeksrechter die met het onderzoek is belast. Indien men de restrictieve tekst van artikel 159 zou aanvaarden, zouden die politiediensten niet meer bij dergelijke zaken kunnen worden betrokken; zelfs de procureurs des Konings of de onderzoeksrechters, die de hoedanigheid van officier van gerechtelijke politie hebben, zouden de sociaalrechtelijke overtredingen niet kunnen vaststellen. Ten slotte is het zo dat de al te weinig talrijke personeelsleden in de verschillende inspectiedistricten nu reeds niet meer volstaan; indien alleen zij bevoegd blijven, zal zulks tot gevolg hebben dat het merendeel van de sociaalrechtelijke overtredingen ongestraft blijft. Het valt moeilijk te geloven dat zulks in de bedoeling ligt van de Regering. Voor de aanhef van artikel 159 wordt een nieuwe tekst voorgesteld om de ernstige nadelen van de door de Regering voorgestelde tekst te ondervangen.

L'occasion étant offerte par les articles 158 à 163 du projet, il convient d'envisager de dépasser la phase proposée pour en arriver à ce qui est indispensable afin d'assurer efficacement la recherche et la constatation des infractions en droit social. A cet effet, il est proposé de modifier un certain nombre d'articles pour organiser le nouveau service d'inspection en une véritable police judiciaire. Il est bien entendu que cela n'aura pas pour effet de mettre à néant les dispositions légales en vigueur qui permettront aux services d'inspection de dresser des avertissements, d'organiser une police préventive et de réaliser des conciliations dans l'intérêt de la paix sociale.

H. DERUELLES,
A. BAUDSON.

De artikelen 158 tot 163 van het ontwerp bieden de gelegenheid om nog verder te gaan dan het door de Regering voorgestelde stadium, om te komen tot wat onontbeerlijk is voor een doelmatige opsporing en vaststelling van de sociaalrechtelijke overtredingen. Te dien einde wordt voorgesteld een bepaald aantal artikelen te wijzigen om de nieuwe inspectiedienst als een ware gerechtelijke politie te organiseren. Vanzelfsprekend zal zulks niet tot gevolg hebben dat de viegerende wetsbepalingen vervallen, luidens welke de inspectiediensten waarschuwingen kunnen opstellen, een preventieve politie kunnen organiseren en overleg in het belang van de sociale vrede tot stand kunnen brengen.